

Eğitim Sözlüğü

Dictionary of Education

Türkçe-İngilizce / İngilizce-Türkçe

Özcan DEMİREL

7. Baskı

Prof. Dr. Özcan DEMİREL

EĞİTİM SÖZLÜĞÜ
Dictionary of Education
Türkçe-İngilizce / İngilizce-Türkçe

ISBN 978-975-6802-38-0
DOI 10.14527/9789756802380

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindex.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Şubat 2001, Ankara
7. Baskı: Kasım 2019, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara
(0312 341 36 67)

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 25931

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Torunlarım
Kaan, İpek, İnci ve Ece'ye

ÖZGEÇMİŞ

Özcan DEMİREL, 01 Mart 1943 yılında Adapazarı-Sapanca'da doğmuş, 1960'da Arifiye İlköğretmen okulunu, 1964 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce bölümünü bitirmiştir. Hacettepe Üniversitesi, Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi'nde eğitim alanında lisans, 1975 yılında Bilim Uzmanlığı, 1979'da da Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinden Doktora derecesi almıştır.

Hacettepe Üniversitesi'nde 1983'de doçentlik, 1989'da da profesörlük ünvanını alan Özcan Demirel, bu üniversitede Eğitim Fakültesinde Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı Başkanı ve Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı, Senato üyesi, Dekan Yardımcısı, Fakülte ve Sosyal Bilimler Enstitüsü yönetim kurulu üyeliği ve öğretim üyesi olarak 1974-2010 tarihleri arasında kesintisiz 36 yıl çalışmıştır. 2010 yılında Hacettepe Üniversitesinden emekli olan Prof. Demirel, halen Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinde akademik yaşamını sürdürmektedir.

Prof. Dr. Özcan Demirel'in yayınlanmış 150 makale ve bildirisi ile 35 kitabı bulunmaktadır. Şu ana kadar 52 yüksek lisans ve 51 doktora olmak üzere toplam 103 tezin danışmanlığını yapmıştır.

1992-1997 yılları arasında YÖK Dünya Bankası öğretmen yetiştirme Projesinde yönetim kurulu üyesi; 1996-1997 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı Dünya Bankası projesinde program geliştirme uzmanı, 2000-2002 yılları arasında MEDA Temel Eğitime Destek projesinde proje eşbaşkanı ve 1995-2007 yılları arasında da Milli Eğitim Bakanlığı adına Avrupa Konseyi Dil Politikaları Bölümünde Türkiye delegesi olarak görev almıştır. Şu anda, Eğitim Programları ve Öğretim Derneği başkanlığını yürütmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ÖN SÖZ

Eğitim Sözlüğü, yeni eğitim kavramlarını Türk eğitim dünyasına kazandırmak ve eğitim bilimi çevresinde çok sık gözlenen kavram kargaşasını ortadan kaldırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Sözlük, iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde Türkçe kavramların İngilizce karşılıkları verilmiş ve kısa açıklaması yapılmıştır. İkinci bölümde ise İngilizce-Türkçe dizin yer almıştır. Bu bölümde eğitim bilimleri alanında kullanım sıklığı en çok görülen yaklaşık 10.000 kavrama yer verilmeye çalışılmıştır.

Kavramların seçiminde ve Türkçe karşılıklarını bulmada etkileşim içinde olduğum meslektaşlarıma, öğrencilerime ve dilbilim alanında çalışan arkadaşlarıma ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Özellikle sözlüğün kelime hazinesini genişletme aşamalarında yakın iletişim ve etkileşim içinde olduğum meslektaşlarıma ve öğrencilerime, ayrıca yayın aşamasının her anında titiz ve dikkatli çalışmalar sergileyen Pegem Akademi takımına özellikle teşekkür etmek istiyorum.

Sürekli gelişmeye ve genişlemeye açık olan bu sözlük çalışmasının tüm eğitici ve öğrenici durumda olanlara az da olsa katkı getirmesi yazarı mutlu kılacaktır.

Ankara, Nisan 2018

Özcan DEMİREL

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	vii
İçindekiler.....	ix

TÜRKÇE-İNGİLİZCE (ss.1-146)

A.....	2
B.....	11
C-Ç.....	24
D.....	29
E.....	42
F.....	54
G.....	56
H.....	64
I-İ.....	67
K.....	74
L.....	84
M.....	85
N.....	89
O.....	91
Ö.....	97
P.....	108
R.....	113
S-Ş.....	115
T.....	125
U-Ü.....	132
V.....	136
Y.....	137
Z.....	145

İNGİLİZCE-TÜRKÇE (ss.147-240)

A.....	148
B.....	156
C.....	158
D.....	169
E.....	175
F.....	181
G.....	184
H.....	187
I-İ.....	189
J.....	194
K.....	195
L.....	196
M.....	199
N.....	203
O.....	205
P.....	208
Q.....	217
R.....	217
S.....	221
T.....	231
U.....	236
V.....	237
W.....	239
X.....	240
Y.....	240
Z.....	240
KAYNAKLAR.....	241

TÜRKÇE – İNGİLİZCE

A

abaküs abacus. *Sayı boncuğu. Hesap düzeneği.*

abece (harf) yöntemi: alphabet method. *Bir dilin seslerinin kavranmasına dayalı öğretim yöntemi.*

abece [alphabet]: *Alfabe. Sesleri karşılayan harflerin belirli bir sıraya göre dizilmiş bütünü.*

açık davranış: overt behaviour.

açık düşünceli, geniş düşünceli: broad-minded.

açık eğitim: open education. *Öğrenim görmek isteyen herkese, öğrenci gereksinimlerine, zamana, yönetime ve içeriğe açıklık anlamı ifade eden bir kavram.*

açık fikirlilik: open-mindedness.

açık gruplar: open groups.

açık hava eğitimi open-air education

açık hava etkinlikleri: open-air activities, play-ground activities.

açık hava etkinlikleri, ders dışı etkinlikler out-door activities

açık hava okulu: open air school.

açık hava öğretimi: open air instruction.

açık ilköğretim okulu: open primary education school.

Daha önce ilkokuldan mezun olan ancak herhangi bir

nedenle ortaokula devam edememiş yurttaşlara yönelik olarak uzaktan öğretim ile ilköğretimi tamamlama olanağı sağlayan kurum.

açıkoturum: panel discussion, platform discussion, open discussion.

açık öğrenme düzeni open learning system

açık öğretim open education

açık uçlu: open-ended.

açık uçlu öğrenme: open-ended learning.

Pratik ve bireysel deneyimlerin merkeze alındığı ve sınırlı öğrenci kontrolünün bulunduğu bağlamlarda oluşan davranış değiştirme süreci.

açık uçlu sorular: open-ended questions, open-ended items.

açık üniversite: open university.

Basılı materyallerle öğretimi, yayın yoluyla öğretimi ve yüzyüze öğretimi bir uzaktan öğretim sistemi olarak özerk bir üniversite yapısı içerisinde işlevsel yönden bütünleştiren bir uygulama ya da yükseköğretim kurumu.

açıklama yöntemi: explanation method.

açıklayıcı: expressive.

aday, sınava girenler candidate

aday öğrenci: student candidate.

aday öğretmen: student-teacher, prospective-teacher, teacher candidate.

adaylık eğitimi: probationary training.

adresleme protokolü (AP): IP.

Bir internet protokolü.
İnternette kullanılan bir çeşit adresleme.

aferin: well-done.

ağaç işleri: woodwork.

ağır işiten: hard of hearing.

ağırlıklı ortalama: weighted average.

ağırlıklı puan: weighted score.

ağ, şebeke, ölçek: grid

ahlak: ethics, moral.

Bireyin doğru ile yanlış ayırt edebilmesini sağlayan ilkeler ve değerler bütünü.

ahlak eğitimi: moral education.

ahlak gelişimi: moral development.

ahlak kavramları: ethical concepts.

ahlak olgunluğu: moral maturity.

ahlaka ait: moral.

ahlakçı: moralist.

ahlakçılık: moralism.

ahlak öğretimi: ethical instruction

aile: family.

aile benzerlikleri: family resemblance.

aile danışması: family counselling.

aile eğitimi: family education.

aile ilişkileri: family relations.

ait olma: belonging.

ait olma duygusu: sense of belonging.

akademi: academy.

akademik: scholastic, academic.

akademik başarı: academic success, academic achievement, academic attainment.

Belirli bir programın sonucunda öğrencinin program hedeflerine ilişkin gösterdiği yeterlilik düzeyi.

akademik benlik kavramı,

akademik benlik tasarımı: academic self-concept.

1) Bireyin akademik yönünün ağırlıkta olduğu bir işte başarılı olacağına inanma ve kendine güven derecesi. 2) Kişinin hangi özel ya da genel alana yeteneği olduğunu farkında olması.

akademik derece: academic degree.

akademik hazırlık: academic preparation.

akademik kurul: academic board.

akademik öğrenme zamanı: academic learning time.

Yüzde seksen ya da daha fazla başarı ve performans için harcanan öğrenme zamanı. Belirli bir konu ya da öğrenme görevinde başarılı olmak için harcanan öğrenme zamanı.

akademik özerklik: academic autonomy.

akademik özgürlük: academic freedom.

akademik personel: academic staff.

akademik yetiklik (yetenek): academic aptitude.

akademik yetiklik testi: scholastic aptitude tests.

akademik yıl: academic year, scholastic year.

akademik zeka: academic intelligence.

akıl: reason, wisdom.

akılcı, insancılık: rational humanism.

akılcılık: rationalism.

akıcılık: fluency

akıl yaşı: age of reason

akış şeması: flow chart.

Birtakım işlem ve kararların, sözcük ve sembollerin yardımı ile grafik haline getirilerek sunulması.

akran değerlendirme: Peer assessment

Bireylerin performanslarının arkadaşları tarafından belli ölçütlere göre puanlanması, gözlemlenmesi.

akran grupları: peer groups.

Belirli bir konuda birbirlerinin eşiti ve bir şekilde birbirleri ile ilişki içerisinde bulunan aşağı yukarı aynı düzeydeki bireylerden oluşan gruplar.

akran grupların birbirine öğretimi: peer tutoring.

akran gruplarını kabul envanteri: peer-acceptance inventory.

aksan: accent.

akşam dersleri (kursları): evening classes

akşam lisesi: evening high school.

akşam okulu: evening school.

akşam ortaokulu: evening middle (secondary) school.

akşam sanat okulu: evening vocational-technical school, evening trade school.

akşam ticaret lisesi: evening commercial high school.

aktarılan bilgi: information.

Duyulmuş, keşfedilmiş ya da başkaları tarafından söylenilmiş olgular; bilgi temeli, işlenmemiş bilgi.

alan: field, area, branch.

Alan: domain

alan adı: domain name.

Bir internet bölgesini tanımlayan ve benzeri olmayan adres. Adres, her zaman birbirinden nokta ile ayrılmış olan iki ya da daha fazla bölümden oluşur.

alan adı sistemi: domain name system.

İnternete bağlı birimleri gruplandırmaya yarayan sistem.

alan araştırması, alan çalışması: field work

alan çalışması, alan araştırması: field study, field research.

Bir problemin çözümü için ihtiyaç duyulan verilerin tanımlanan veri kaynaklarından alanda (sahada) toplandığı çalışmalar.

alan kuramları: field theories.

alan taraması: survey.

alan uzmanları: field experts

alanyazın: literature.

Belirli bir disiplin alanında yayımlanmış kitap, makale,

çalışma raporu, bildiri vb. yazılı dokümanların tümü.

alanyazın taraması: review of literature

aleniyet (açıklık): publicity.

alfa ritmi: alpha rythm.

algı: perception.

1) Organizmanın o andaki yaşantısı sırasında edinilen duyuşal bilgilerin beyin tarafından örgütlenip yorumlanması süreci. 2) Duyu organları aracılığıyla gelen verilerin, niteliklerinin farkına varma.

algılama: perceive.

1) Duyu organları yolu ile çevrede var olan nesne ve olayların bilincine varma. 2) Duyu organları aracılığıyla gelen verileri organize ederek anlamlaştırma süreci.

algılama kalıbı (stereotip, kalıp yargı): stereotype.

1) Bir grubun bütün üyelerinin aynı güdüleri ve karakteristikleri taşıyacağını kabul eden varsayım. 2) Belirli özelliklerin değişik insanlarda bulunduğu sanısı. Bu özelliklerin, her zaman gerçeğe ve olumlu kanılara dayanmaksızın, sadece bulunması gerektiği kanısı.

algılatma aracı: tachistoscope.

algının gelişmesi development of perception

algısal bozukluklar: perceptual disorder (defect).

algısal öğrenme: perceptual learning.

1) Bireyin çevresindeki nesne ve varlıkları algılayarak öğrenmesi ya da önceden öğrendiklerini yeni algılarla değiştirmesi. 2) Öğrenmenin algısal örgütlenmeye etkisi, uyarıcı olayları birbirine bağlamayı öğrenme.

algısal örgütlenme: perceptual organization.

algısal şema: perceptual schema.

alış yoluyla öğrenme: reception learning.

alışların bilgisi: knowledge of conventions.

alışlagelmiş öğretim: conventional instruction

alışılmış: routine, common.

alışkanlık: habit.

Düzenli ve sürekli olarak kendini gösteren, öğrenilerek edinilmiş yalın davranışlar.

alışkanlık kazanma: habit formation

alışkanlık takımı: habitual set.

alıştırma: drill, exercise, practice.

alıştırma etkisi: practice effect.

alıştırma kitabı: exercise book, workbook, drill book, supplementary book.

alıştırma kursları: practical courses.

alma reception

altı basamaklı çerçeve the six-level frame

alt grup: subgroup

alt sistem: sub-system.